

Overzicht algemene uitgangspunten bermbeheer

Definitie berm

Groenstrook tussen wegrand en aanliggend terrein/hart van bermsloot, of tussen twee wegen.

Functies berm

- *Verkeersfunctie*: uitwijkruimte, steun aan weglichaam, verkeersscheiding;
- *Recreatieve functie*: plek om te vertoeven, belevingswaarde bepaald door inrichting;
- *Landschappelijke functie*: inpasbaarheid in het landschap door aanwezige vegetatie;
- *Ecologische functie*: habitat voor planten- en diergemeenschappen.
- *Overige functies*: tracé voor kabels en leidingen, onderdeel hydrologie omgeving.

Bermbeheer en –onderhoud

Bermbeheer en –onderhoud is gericht op beheersen van de vegetatie, herstel van bermschade door het verkeer en verlagen van de bermen voor een goede waterafvoer van de weg.

Zonder beheer zal via pioniersvegetatie, grassen, kruiden, struiken en bomen de vegetatie zich uiteindelijk doorontwikkelen tot bos. Door beheer en onderhoud kan toegewerkt worden naar een vooraf vastgestelde situatie op dit traject. De belangrijkste methode daarvoor is in een gegeven situatie het op gezette tijden maaien van de vegetatie. Variabelen daarbij zijn *frequentie*, *tijdstip binnen de seizoenen* en *wijze van maaien*.

1. **Een hoge frequentie van maaien** (meer dan tweemaal per jaar) levert voornamelijk een vegetatie aan grassen. Hoe lager de frequentie van maaien, hoe soortenrijker de vegetatie.
2. **Het tijdstip van maaien** binnen de seizoenen bepaalt welke plantensoorten tot bloei en zaadzetting kunnen komen.
3. **De wijze van maaien** varieert grofweg in twee methoden: klepelen (= versnipperen) en het maaisel laten liggen (geen afvoerkosten), dan wel maaien en het maaisel afvoeren (wel afvoerkosten).
 - **Klepelen** leidt op den duur tot ophoping van organische stof, verhoging van de berm boven het wegdek en, daardoor, een slechtere waterafvoer van het wegdek. Van tijd tot tijd zal dit door afschrapen van de berm en het afvoeren van afschraapsel moeten worden tegengegaan (indirecte afvoerkosten). Geklepelde bermen worden gekenmerkt door grassen en ruigtekruiden en zijn arm aan fauna.
 - **Maai-zuigcombinatie**; hierbij wordt het maaisel tijdens het maaien opgezogen en afgevoerd. Door het afvoeren, wordt de berm verschaald en voorkomt men ophoping van nutriënten, maar behalve het maaisel worden ook alle eventuele zaden, insecten e.d. afgevoerd, zodat het eindresultaat tevens een verarming van de biodiversiteit betekent.
 - **Maaien en afvoeren** van maaisel verschaalt de berm, hetgeen kan leiden tot een hogere biodiversiteit. Door het kiezen van een tijdstip voor het maaien na de zaadzetting en door het maaisel enkele dagen te laten liggen, kan gestimuleerd worden dat de gewenste plantensoorten hun zaad kunnen afgeven. Nadeel van maaien en afvoeren op een later tijdstip zijn de hogere afvoerkosten, omdat maaisel thans nog niet als biomassa wordt gezien, maar als afval moet worden behandeld.

Verstoring

Verkeer kan door uitwijken leiden tot mechanische verstoring, het laten liggen van bij het schonen van watergangen vrijkomende materiaal kan leiden tot een te hoge voedselrijkdom, en strooizout kan leiden tot de ontwikkeling van meer zouttolerante vegetatietypen.